

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
BIOTEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: lekt. dr. Rūta Latvelė Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius, 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė	9 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Siekama suteikti studentams nuoseklių ir sistemingų žinių apie santykių, susiklostančių specifinėje biomedicinos mokslų pasiekimų praktinio taikymo srityje, teisinį reglamentavimą; supažindinti su bioteisės samprata ir pagrindiniais principais, atitinkama teismų praktika (jurisprudencija). Ugdomi studentų gebėjimai aiškinti ir taikyti teisės normas tarpdisciplininėje erdvėje, suvokti bioteisės reguliavimo sričiai priskiriamų teisinių santykių prigimtį bei esmę, išskylančias etines – moralines problemas ir glaudų ryšį su žmogaus teisių apsaugos doktrina. Taip pat siekiama ugdyti tarpdalykinį mąstymą, komunikacinius gebėjimus, žinių ir gebėjimų taikymą profesinėje veikloje, sugebėjimą pateikti logiškas, žiniomis pagrįstas išvadas.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: <ul style="list-style-type: none">- įgys sistemingų žinių apie bioteisės sričiai priskiriamų santykių teisinį reglamentavimą, pagrindinius principus, atitinkamą teismų praktiką;- supras ir mokės aiškinti biomedicinos mokslų pasiekimų praktinio taikymo srityje aktualias teisės normas; žinos nacionalinę, tarptautinę ir ES teisinę bazę biomedicinos srityje ir mokės ją analizuoti iš tarpdalykinės perspektyvos;- įgytų žinių pagrindu gebės savarankiškai vertinti atitinkamų sveikatos priežiūros, kitų biomedicinos ir biotechnologijų srityje veikiančių įstaigų teisinį statusą ir veiklos reguliavimą, identifikuoti teises problemas bioteisės srityje ir numatyti galimus teisinio sprendimo būdus;- gebės integruoti teisės, biomedicinos ir bioetikos žinias, konkrečią situaciją įvertinti tiek teisiniu, tiek etiniu, tiek medicininiu požiūriu, suformuluoti problemą ir pateikti galimą sprendimą;- išmoks savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis bei kitais šaltiniais, gilinti bei tobulinti įgytas žinias bei įgūdžius, <i>inter alia</i>, atsirinkti reikšmingą teorinę ir praktinę medžiagą, o savo išvadas pagrįsti teisės mokslo pasiekimais;- gebės nuosekliai ir motyvuotai vertinti apibrėžto teisinio sprendimo reikalaujančias socialinės realybės situacijas; aiškiai ir nedviprasmiškai perteikti informaciją ar išvadas remiantis įgytomis dalykinėmis žiniomis.	Paskaitos, seminarai, savarankiškas darbas, diskusijos grupėje, probleminis dėstymas.	Egzaminas raštu (atviri ir uždari klausimai / užduotys) bei kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Bioteisė: samprata, teisinio reguliavimo ribos, santykis su bioetika. Etinių (deontologinių) normų (standartų) reikšmė. Ryšys su žmogaus teisių doktrina. Pagrindiniai principai.	2						2	6	Mokslinės literatūros analizė.
2. Asmens valios (autonomijos) problema medicinoje. Informuoto asmens sutikimas. Specialių poreikių pacientų (psichikos ligonių, nepilnamečių) teisių apsauga. Mokslinių tyrimų laisvės probleminiai aspektai biomedicinoje.	4		2				6	10	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
3. Biomedicininiai tyrimai: teisinis reglamentavimas, priežiūra ir problemos. Kamieninių ląstelių tyrimai ir naudojimas.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
4. Genetinių duomenų išskirtinumas ir panaudojimo teisinis reglamentavimas. Genetiškai modifikuoti organizmai.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
5. Farmacinės veiklos teisinis reglamentavimas ir jo problemos. Vaistinių preparatų tyrimai: biomedicinos mokslų ir farmacijos pramonės interesų konfliktas.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
6. Audinių, organų ir ląstelių transplantacija.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
7. Biobankai: teisinis reglamentavimas, teisiniai ir etiniai iššūkiai. Virkštelės kraujo bankai.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė. Kolokviumas.
8. Žmogaus gyvybės pradžios teisinio reglamentavimo problemos. Dirbtinis (pagalbinis) apvaisinimas. Nėštumo nutraukimas.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
9. Žmogaus gyvybės pabaigos teisinio reglamentavimo problemos. Eutanazija.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
10. Teisingos sveikatos apsaugos sistemos problema: sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas, medikamentų (vaistų) prieinamumas ir kt.	2						2	6	Mokslinės literatūros, teisės aktų ir teismų praktikos analizė.
								29	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	22		10				32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą per seminarus	40	Semestro metu	Max. 4 balai. Iki 2 balų galima gauti už teisingus atsakymus į klausimus, aktyvų ir rezultatyvų dalyvavimą diskusijose, problemų formulavimą ir jų sprendimų siūlymą (paiešką), turiningų kritinių pastabų teikimą ir pan. (slenkstis 0.1). Dar iki 2 balų galima gauti už atsakymus į kolokviumo klausimus (slenkstis 0.25).
Egzaminas	60	Semestro gale	Max. 6 balai. Studentams pateikiamos atviro ir uždaro tipo užduotys (klausimai). Atsakymai į kiekvieną iš jų vertinami balais (slenkstis 0.25).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
JANKAUSKAS, K., <i>et al.</i> (sud.)	2010	Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos: 1993–2009		Vilnius: Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas
JUŠKEVIČIUS, J.	2008	Principų taikymas norminant sveikatos priežiūros sritį.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
GRUODYTĖ, E.; ŠALČIŪTĖ-PRATKIENĖ, L.	2013	Informuoto paciento sutikimo doktrinos samprata ir svarba sveikatos priežiūroje.	Teisės apžvalga Nr. 1 (10)	Vytauto Didžiojo universitetas; http://teisėsapžvalga.vdu.lt/2013/1(10)/4/
GUMBIS, J.	2003	Eutanazija žmogaus teisių ir autonomijos kontekstu.	Teisė t. 47	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
KUTKAUSKIENĖ, J.; RUDZINSKAS, A.	2009	Informuoto paciento sutikimas: teikiamos informacijos teisinio įvertinimo problemos.	Socialinių mokslų studijos Nr. 2	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
MEŠKYS, E.	2014	Biobankų samprata ir <i>status quo</i> Lietuvoje.	Teisė t. 92	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
NARBEKOVAS, A.	2008	Eutanazijos terminų vartojimo bioetikoje ir teisėje problematika Lietuvoje.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SERAPINAS, D.	2013	Žmogaus genetinio privatumo ir genomo apsaugos teisiniai ir etiniai aspektai.	Jurisprudencija Nr. 20	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SRIUBAS, M.	2011	Informuoto paciento sutikimo pažeidimo atvejai	Teisės problemos Nr. 1	Vilnius: Lietuvos teisės institutas
ŠIMONIS, M.	2006	Paciento autonomija: esmė ir įtvirtinimas Lietuvos teisėje.	Teisė t. 58	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ŠPOKIENĖ, I.	2011	Informacijos apie vaistinius preparatus sklaida pacientams: teisinių apibrėžimų turinys, ribojimų teisėtumas ir atsakomybės už pažeidimus klausimas.	Socialinių mokslų studijos Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
ZAMARYTĖ, K.	2008	Civilinės atsakomybės už klinikinį vaistinių preparatų tyrimų metu tiriamajam asmeniui padarytą žalą probleminiai aspektai.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
Papildoma literatūra				
ANDRIULIONIS, G.	2006	Asmens autonomija sveikatos teisėje: daktaro disertacija. Mykolo Romerio universitetas		Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
BEYLEWELD, D.; BROWNSWORD, R.	2001	Human Dignity in Bioethics and Biolaw.		Oxford University Press
ČAIKOVSKI, A.; ŽUKOVAITĖ, I.	2010	Neteisėto aborto kriminalizavimas Lietuvoje ir kitose Europos valstybėse.	Teisė t. 75	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ČEKANAUSKAITĖ, A.; GEFENAS, E.	2012	Gydymo ir mokslinio tyrimo painiavos problema klinikuose tyrimuose.	Visuomenės sveikata Nr. 1	Vilnius: Higienos institutas
DAUKŠAITĖ, I.	2011	Teisėto aborto sąvoka pagal Lietuvos teisės aktus.	Teisė t. 81	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ELZBERGAS, T.	2010	Paciento teisė į sveikatos priežiūros paslaugas kitose	Socialinių mokslų studijos	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas

		ES valstybėse narėse.	Nr. 1	
GRUODYTĖ, E.	2012	Aborto teisinio reglamentavimo aspektai Europos žmogaus teisių teismo jurisprudencijos kontekste.	Jurisprudencija Nr. 19	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
KABIŠAITIS, A.	2004	Paciento informuotas sutikimas: teoriniai ir praktiniai aspektai.	Teisė t. 50	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
KAVOLIŪNAITĖ, E.	2005	Žmogaus gyvybės teisinės apsaugos pradžios koncepcijos.	Teisės problemos Nr. 2	Vilnius: Lietuvos teisės institutas
LIESIS, M.	2007	Baudžiamosios atsakomybės už savanorišką aktyvią eutanaziją ir padėjimą nusižudyti kritika filosofiniu – žmogaus teisių aspektu.	Teisė t. 64	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MAKVYTIENĖ, D.; BALSIENĖ J.	2008	Helsinkio deklaracija ir jos nuostatų implementavimas į Lietuvos Respublikos teisės aktus.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
MARKAUSKAS, L.	2005	Konstitucinė teisė į nemokamą gydymą: interpretavimo problemos.	Jurisprudencija Nr. 64	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
MEŠKYS, E.	2014	Tradicionio informuoto asmens sutikimo pritaikymo moksliniams biobankams Lietuvoje galimybės.	Teisė t. 92	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MOZŪRAITIS, G.	2011	Paciento sveikatos informacijos konfidencialumo ribos.	Socialinių mokslų studijos Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas
PAUKŠTYTĖ, I.	2010	Informuoto asmens sutikimo sampratos raida sveikatos priežiūroje.	Visuomenės sveikata Nr. 1	Vilnius: Higienos institutas
STAKIŠAITIS, D.	2008	Vaikų gydymo vaistais teisinio reglamentavimo aspektai.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠPOKIENĖ, I.	2008	Retųjų vaistų prieinamumo problema įgyvendinant teisę į sveikatos priežiūrą.	Jurisprudencija Nr. 12	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠPOKIENĖ, I.	2010	Solidarumo principo turinys sveikatos priežiūros teisinio reguliavimo srityje.	Jurisprudencija Nr. 3	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
VALUCKAS, K. P.; GUDLEVIČIENĖ, Ž.; DIDŽIAPETRIENĖ, J.	2012	Biobankai – žmogaus biologinių audinių biobibliotekos individualizuotai ateities medicinai.	Medicinos teorija ir praktika t. 18 (Nr. 4.2)	Vilnius, VšĮ „Medicinos mintis“ ir Vilniaus medicinos draugija
	2015	Europos Tarybos Rekomendacijos dėl medicininio gydymo sprendimų priėmimo proceso gyvenimo pabaigos situacijose.		https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168039e8da

Pastaba. Prireikus studijų šaltiniai ir studijuojama literatūra atnaujinami.